

Grupa robocza ds. nowych technologii

Bruksela, 29 kwietnia 2016

W trakcie spotkania poruszone zostały 2 zagadnienia: *Dziedziczenie cyfrowe* oraz *Konsultacje prowadzone przez Komisję Europejską w dziedzinie interoperacyjności*.

W ramach pierwszego z omawianych zagadnień przedstawiciele notariatu z Malty – Clinton Bellizzi oraz Rueben Collins przedstawili ogólne informacje o toczących się w tym kraju pracach we wskazanym zakresie. Podkreślali, że koniecznym jest, aby spadkodawca miał możliwość odrębnego od pozostałego majątku rozrządzenia swoją „własnością cyfrową”, czyli wszystkim tym, co w postaci zdigitalizowanej posiada w przestrzeni cyfrowej: danymi w ramach poczty e-mail, plikami, zdjęciami, bazami danych, hasłami dostępu do różnego rodzaju informacji i baz. Wskazywali, że często tę własność spadkodawca pragnie pozostawić innym spadkobiercom niż ci, którzy zostali przez niego wskazani do dziedziczenia pozostałego majątku, a obecne regulacje prawne nie przewidują takiej możliwości. Podkreślali, że rola tego zagadnienia rośnie i konieczna jest uwzględniająca takie rozwiązanie harmonizacja procesu dziedziczenia. Przedstawiona prezentacja nie objęła jednak szczegółowych informacji na temat proponowanych w tym zakresie rozwiązań. Pojawiła się sugestia, że być może formą rozwiązania tego problemu mogłoby być pozostawianie w testamencie hasła dostępu do zgromadzonej w określonej przestrzeni cyfrowej „własności cyfrowej”.

Potrzebę zajęcia się tym zagadnieniem dostrzega również notariat francuski, który pochylił się już nad wskazanymi kwestiami, przy czym zagadnienie to jak dotąd pozostaje bez konkretnych rozwiązań.

Do drugiego z omawianych zagadnień: *Konsultacji prowadzonych przez Komisję Europejską w dziedzinie interoperacyjności* wprowadzili uczestników spotkania przedstawiciele CNUE – Susanne Krämer i Raul Radoi. Wskazali, że zagadnienie cyfryzacji jest przedmiotem szeroko zakrojonych prac Komisji Europejskiej, w tym również w zakresie kwestii związanych z wykonywaniem funkcji powierzonych notariuszom. Obecnie prowadzone są konsultacje związane z tymi zagadnieniami, jednakże prelegenci wyraźnie podkreślili, że Komisja podejmie zamierzone działania niezależnie od wyniku tych konsultacji. Tym samym wskazali, że koniecznym jest, aby notariaty pochyliły się w trybie pilnym nad zagadnieniami

z dziedziny cyfryzacji, akcentując, że jest ona nieunikniona. Nawiązali również do organizowanej przez notariat węgierski konferencji *Futurology Forum*, która odbędzie się 24 maja 2016 roku w Budapeszcie.

Przedstawiciel notariatu węgierskiego Tamás Sajben zaprosił wszystkich zainteresowanych notariuszy na wskazaną konferencję, zaznaczając, że jest ona adresowana wyłącznie do środowiska notarialnego i ma stanowić forum wymiany myśli związanych z cyfryzacją czynności notarialnych, swoistą „burzę mózgów”. Podkreślał, że na tę chwilę zagadnienia mogą wydawać się odległe i brzmiące wręcz fantastycznie, ale z każdym dniem stają się one coraz bliższe rzeczywistości. Proces cyfryzacji postępuje znacznie szybciej i sprawniej niż proces legislacji, a tym samym niezwykle istotne jest, aby notariat nie pozostał z tego procesu wykluczony. Wspomniana konferencja ma służyć wymianie poglądów na temat tego, co stać się może, jeżeli notariat pozostanie bierny względem dokonujących się zmian technologicznych, jakie są ryzyka i niebezpieczeństwa związane zarówno z bierną postawą notariatu, jak i z jego zaangażowaniem.

W ramach dyskusji podnoszono również, że cyfryzacja czynności notarialnych jest ściśle związana z zaufaniem do programów informatycznych, wskazując przy tym na ograniczony charakter tego zaufania, z uwagi na brak gwarancji możliwości wykorzystania dokumentów funkcjonujących w dzisiejszych systemach informatycznych w perspektywie kilku-kilkunastu lat. Część uczestników wyraziła obawę, że cyfryzacja ograniczy rolę notariusza rozumianego jako funkcjonariusza państwowego, który sprawdza, doradza i tłumaczy skutki czynności prawnych, jak również spowoduje, że zawód notariusza zostanie uznany przez polityków za niepotrzebny. Z drugiej strony wskazywano również, że proces cyfryzacji jest nieuchronny, a notariat nie może pozostać względem niego obojętny.

Poruszanych wątków nie udało się wyczerpać. Zapowiedziano kontynuację dyskusji na wspomnianej wyżej konferencji w Budapeszcie oraz na spotkaniu, które jeszcze przed wakacjami letnimi KNUE planuje zorganizować w ramach *Grupy Nowe Technologie*.

not. Edyta Pietrewicz